

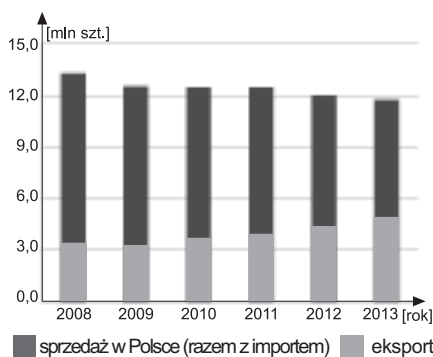
Maksymilian Miros*

Sytuacja branży okien w Polsce

Wprawdzie Polska jest jedynym krajem Unii Europejskiej, który w ciągu ostatnich pięciu lat stale wykazywał dodatnie tempo wzrostu PKB, ale nadużyciem byłoby stwierdzenie, że nie odczuliśmy negatywnych skutków światowego kryzysu gospodarczego. Przeciwnie, odczuliśmy je w wielu sferach życia gospodarczego, m.in. w branży stolarki budowlanej. Bez trudu wymienić można kilku producentów, którzy jeszcze 5 – 6 lat temu zaliczali się do grona największych firm w tej branży, a obecnie albo już nie istnieją, albo starają się odbudować utraconą pozycję. Wiele innych firm także borykało się z różnego rodzaju problemami, a jednym z największych były kłopoty z utrzymaniem płynności finansowej oraz pogarszające się wskaźniki rentowności. Nic dziwnego, gdyż sprzedaż okien spadała i mocno widoczna była na rynku krajowym presja na obniżanie cen. Właśnie te firmy, które skoncentrowały się przede wszystkim na polskim rynku, w największym stopniu odczuły negatywne skutki spowolnienia. Na rynkach zagranicznych kryzys gospodarczy był wprawdzie większy, ale okna z Polski stanowiły tak niewielki udział w europejskim rynku, że eksporterzy w żaden sposób nie odczuli mniejszego popytu. Przeciwnie, popyt rósł, gdyż zagraniczni inwestorzy szukali tanich, ale jednocześnie dobrych produktów, a nasze okna całkowicie odpowiadają tym wymaganiom.

W efekcie, w ostatnich latach sprzedaż okien w Polsce zmniejszyła się, a eksport rósł w szybkim tempie. W najlepszym dla branży 2008 r. wyprodukowano w Polsce 13,1 mln okien, z czego 3,4 mln, tj. 26% trafiło do zagranicznych odbiorców. W kolejnych latach wielkość produkcji zmniejszyła się do 12,35 mln okien w 2010 r. oraz 11,95 mln okien w 2012 r. W tym czasie eksport wzrósł do 3,7 mln okien w 2010 r. oraz 4,35 mln okien w 2012 r. Oznacza to, że w 2012 r. przeszło 36% okien z Polski trafiło na rynki zagraniczne, a w 2013 r. udział ten przekroczył nawet 40% (rysunek). W tym samym czasie sprzedaż w Polsce wyraźnie spadła.

* Centrum Analiz Branżowych

Sprzedaż okien przez polskich producentów (oraz importerów) w latach 2008 – 2013
 Źródło: CAB, Raport Rynek okien w Polsce 2011-2013. Prognoza 2014 – 2015

W 2013 r. wytworzono w Polsce przeszło 10% mniej okien niż w rekordowym dla branży 2008 r. Oczywiście był to efekt spadku sprzedaży w kraju; podczas gdy liczba wyeksportowanych okien w latach 2008 – 2013 wzrosła o 45%, sprzedaż na rynku krajowym skurczyła się w tym czasie aż o 30%.

Spadek wielkości produkcji w 2013 r. wynikał w głównej mierze z bardzo słabych wyników sprzedażowych na początku roku. Bardzo złe wyniki gospodarcze Polski oraz niemal wszystkich krajów UE, a w dodatku wyjątkowo długa zima sprawiły, że po I półroczu 2013 r. wielkość produkcji okien była aż o 10% mniejsza niż po sześciu początkowych miesiącach 2012 r. Od połowy 2013 r. nastąpiła wyraźna poprawa. Od lipca do grudnia 2013 r. wyprodukowano w Polsce ok. 6,9 mln okien, czyli o 4% więcej niż w II półroczu 2012 r. Nie udało się jednak odrobić strat z początku roku.

Dobre wyniki polscy producenci odnotowują także w 2014 r. W ciągu czterech pierwszych miesięcy wyprodukowano prawie 3,5 mln okien, czyli o 25% więcej niż na początku słabego 2013 r., ale też o 6% więcej niż w okresie od stycznia do kwietnia 2012 r. Dynamikę wzrostu przeszło 20%, w porównaniu z 2013 r., odnotowano zarówno w przypadku sprzedaży na rynku krajowym, jak i w eksporcie. Wzrostową, choć już nie tak wysoką dynamikę stwierdzono także w kolejnych miesiącach tego sezonu. Potwierdzają się zatem zeszłoroczne prognozy Centrum Analiz Branżowych, wg których po słabych wyni-

kach sprzedaży producentów okien w pierwszym półroczu 2013 r., od drugiego półrocza nastąpić miało wyraźne ożywienie. Wzrost sprzedaży odczuwalny był już w połowie 2013 r., a wyniki pierwszego półrocza 2014 r. potwierdzają, że branża stolarki budowlanej wychodzi na prostą. Biorąc pod uwagę optymistyczne prognozy dla polskiej gospodarki na 2014 r. oraz poprawę nastrojów konsumenckich, w bieżącym sezonie można spodziewać się pierwszego od kilku lat wzrostu sprzedaży okien w Polsce, a utrzymanie wysokiego tempa wzrostu eksportu wpłynie na zwiększenie całkowitej sprzedaży przez polskich producentów.

Warto jeszcze na chwilę zatrzymać się przy eksporcie. W kilku europejskich krajach pojawiły się w ciągu ostatnich 2 – 3 lat protesty przeciwko ekspansji producentów z Polski, a nawet działania mające na celu powstrzymanie eksportu polskich okien. Czy rzeczywiście stanowią one aż tak duże zagrożenie? W przypadku okien drewnianych z pewnością nie. Jesteśmy co prawda największym eksporterem tych okien w Europie, ale tylko dlatego, że swoje zakłady produkcyjne w Polsce ma trzech największych na świecie producentów okien dachowych (Velux, Fakro oraz Roto), a dwaj najwięksi eksporterzy drewnianych okien pionowych to zakłady produkcyjne firm skandynawskich (Dovista oraz NorDan). W przypadku eksportu okien z PCW, gdzie także jesteśmy liderem w UE, sytuacja jest inna. Tu rzeczywiście gros wyrobów pochodzi z rodzimych firm. Nie można jednak zapominać, że zdecydowaną większość sprzedawanych na Zachodzie okien z PCW wyprodukowano z wykorzystaniem zachodnich profili, okuć oraz szyb, a w dodatku na zachodnich maszynach. Większa część przychodów ze sprzedaży tych okien trafia zatem z powrotem do zachodnich dostawców, a udział polskich firm w zachodnich rynkach nie jest aż tak duży, żeby mówić o zalewaniu ich polskimi oknami. Dla przykładu, w Niemczech, gdzie trafia największej okien z Polski, sprzedaliśmy w 2013 r. stolarkę z PCW za 183 mln euro, co stanowiło

(dokończenie na str. 40)